

Korenova družina s Stare Save

Moja mama je bila Korenova Zofka in stanovali so v Korenovi hiši. Najprej se je skozi vhod prišlo v kuhinjo, od tam naprej pa v sobe. Skozi prvo sobo se je prišlo v drugo in nato še v tretjo, ki je bila nekoliko manjša. Stranišče je bilo na štrbunk. Za hišo je bil lesen »koč«, kjer so imeli koze. Ob hiši je bila ohišnica, ki je v trikotniku segala do sosednje Kleinove hiše. Za hišo je potekala ozkotirna proga, po kateri so podnevi in ponoči vozili material v železarske obrate.

Oče Johan je bil kočijaž in je bil najprej v službi pri grofu Bayu v Dvorski vasi. Tam so imeli majhne otroke in so zato zaposlili dojljo. Tako sta se oče Johan in mati Johana spoznala in kasneje poročila. Grof jima je za poročno darilo kupil pohištvo za kuhinjo in sobo. To pohištvo so imeli do konca bivanja v Korenovi hiši.

Nekaj let po poroki, ko sta že imela otroke, sta odšla v Ameriko. Trije otroci so odšli z njima, najmlajša hči pa je ostala pri maminih starših v Kamniku. Oče je imel prehudo domotožje in tako so se vrnil domov.

Preselili so se na Jesenice, kjer se je oče zaposlil pri Kranjski industrijski družbi kot kočijaž. Vselili so se v hišo na Stari Savi, ki je bila tovarniška. Mama je najprej delala v »ceglovnicí« na Stari Savi. Ko je število otrok naraslo, je pustila službo. V družini je bilo 16 otrok. Pet jih je pomrlo že v zgodnji mladosti, enajst pa jih je preživel. Od tega je bilo devet fantov in dve dekleti. Mama je pomagala kmetom pri delu na njivi, da je dobila nekaj hrane. Hodila je vse do Kranja in ostajala pri kmetih tudi po cel teden. Revščina je bila včasih tako huda, da so hodili v Markotovo gostilno po pomije za prašiče. Če so bili vmes krompirji, so jih izbrskali ven in pojedli. Spominjam se, da je mama pravila, kako so otroci vlomili vrata shrambe, kjer so bila jabolka za ozimnico. Ko je mama prišla domov in zagledala prazno shrambo, se je samo zjokala. Zlasti

hudo je bilo med prvo svetovno vojno, ko je bil ata na fronti. Domov se je vrnil bolan. Imel je tifus. Takrat so bili otroci spet prikrajšani, saj je šla vsa najboljša hrana za očeta, da se je pozdravil.

Oče Johan Koren
okoli leta 1930.
(N. Černe)

Ko je ozdravel, je spet delal kot kočijaž. Vsak dan je prevažal direktorja Noota z Javornika na Savo in po drugih opravkih. Skrbel je za konje, ki so jih imeli v gospodarskem poslopu za graščino. Pri hiši se je zato reklo pri Kučerju. Ko je direktor Noot kupil avto (okoli leta 1935), se je Korenov ata upokojil.

Stara Sava je bila mešano naselje, tako po socialnem statusu kot tudi po narodnostni strukturi. Ob Fužinski cesti so bile delavske hiše. Tudi v Kasarni so stanovali delavci. Bogatejši so bili le pri Markotu in Gostinčarjevi. Prvi so imeli gostilno, drugi pa trgovino in bife, v stari hiši pa so oddajali stanovanja. Uradniki, ki so bili zaposleni v Kranjski industrijski družbi, so stanovali v vilah v Hrenovci. Kljub socialnim razlikam so se večinoma dobro razumeli.

Med drugo svetovno vojno so Korenove zaprli v Goričane. Rešil jih je sosed Klein, ki je družino poznal še s Stare Save in je bil takrat župan Jesenic. Pavli je padel v partizanih.

Viktor Koren s sinom Slavkom
v Hrenovci leta 1932.
(N. Černe)

Korenova mama je umrla leta 1953 in takrat so jo še odnesli v savsko cerkev, ki so jo nekaj let kasneje zaprli. Korenov ata je umrl 1. maja 1960. V hiši je ostal še Slavko, ki je naredil novo hišo v Zasipu, kamor so se preselili okoli leta 1961. Korenov Franci je stanoval pri Smrekarjevih, dokler se ni preselil v Ljubljano.

Leta 1968 so zaprli cesto skozi Staro Savo zaradi izgradnje nove aglomeracije. Korenova hiša se je znašla sredi železarne. Ko v njej ni bilo več stanovalcev, je bila Smrekarjeva hiša edina naseljena stanovanjska stavba znotraj železarne na Stari Savi.

Korenovi muzikantje Slavko, Franci, Milček in Pepi okoli leta 1937. (N. Černe)

Propadajoča Korenova hiša jeseni 2006. (GMJ)

Posebno poglavje je bilo veselje do glasbe. Korenovi so bili glasbeno nadarjeni in so imeli svojo glasbeno skupino »Jazz bratov Koren«. Igrali so na kontrabas, kitaro, harmoniko, saksofon, klarinet in rog. Skoraj vsi so znali igrati na več instrumentov, prav vsi pa so peli. Mama je znala igrati devet instrumentov. V skupini je igrala kitaro in pela, a nastopati ni hotela. Občasno sta se jim pridružila še harmonikaša Bercetov Lovro in Bregantov Janez ter Ažmanov Korel z violino. Vadili so na betonu pred hišo, če pa je bilo deževno in hladno vreme, pa kar doma v kuhinji. Bila jih je polna kuhinja. Ko so bili še majhni otroci, so se napravili v svete tri kralje in hodili po domovih in gostilnah koledovat in igrati, da so si prislužili kakšen dinar. Za konec tedna so igrali po veselicah na Jesenicah, v Kranjski Gori, v Trziču in drugih krajih. Pred drugo svetovno vojno so v skupini igrali vsi, po vojni pa jih je ostalo še pet (Slavko, Milček, Tonči, Pepi in Franci). Franci je bil navdušen pevec. Bil je premikač na ozkotirni progi na Savi in je med delom ves čas pel. Sanjal je, da bo nekoč pevec na radiu v Ljubljani. Po vojni si je Franci pridobil glasbeno izobrazbo. Najprej je pel s harmonikašem Avgustom Stankom, kasneje pa je odšel k Avsenikom. Ko je dobil službo na radiu, se je z družino tudi preselil v Ljubljano.